

A tévtanok típusai

Sosem volt könnyű eligazodni a keresztény háttérű tévtanítások erdejében. A tévtanok felismerésében, a tévtanokat hirdető kisegyházak közötti tájékozódásban és a megfelelő bibliai cáfolat megjegyzésében talán mégis sokat segíthet a különböző típusok vázlatos ismertetése.

1. Álmessiási mozgalmak (pl. Egyesítő Egyház, Grál Üzenet és kb. 1500 magát Jézusnak tartó személy az elmúlt két évszázadban)

TANÍTÁSBELI SAJÁTOSSÁGOK	BIBLIAI KRITIKA
Jézus váltságműve befejezetlen, kiegészítésre szorul (Isten terve elsőre nem sikerült).	Jn 19:30, Zsid 10:14; Ef 1:9-11
Nem személyesen Jézus jött vissza, hanem XY-ként (pl. a koreai Moon tiszteletes).	Csel 1:11, Fil 3:20; Mk 13:21-23, 1Jn 2:18
A kinyilatkoztatás folytatódik: új írott szentírások születnek, amelyek a keresztény és más vallások elemeit ötvözik (pl. Moon: <i>Alapelv</i>).	2Tim 3:14-17, Jn 16:13 Gal 1:6-9

2. Racionalisták (pl. Unitárius Egyház, Jehova Tanúi, Krisztadelfiánus Bibliamisszió)

TANÍTÁSBELI SAJÁTOSSÁGOK	BIBLIAI KRITIKA
Bibliakezelésük szabadelvű: az ész felülbírája a kinyilatkoztatást, így ami elsőre nem logikus, azt tagadni kell (pl. a Háromságot).	Csel 17:29
Ha mégis van számukra "logikátlan" a Bibliában, az vagy az írók emberi hibája (unitáriusok), vagy ókori bibliahamisítás révén keletkezett (pl. Jehova Tanúi szerint az, hogy Jézus és Isten "összetéveszhető lett").	Mt 24:35, 1Pt 1:23-25
A racionalizmus két útja: individualizmus (az unitáriusok csak abban egyek, hogy kétkednek a Háromságban) vagy uniformizmus (a Tanúk az Órtorony Társulat kiadványaitól függetlenül nem értelmezhetik a Bibliát).	1Jn 2:27; 2Tim 3:14-17
Jézus halálát csak az emberi gonoszság okozta, nem Isten akarata volt (unitáriusok), vagy halála csak egy arkangyal váltsághalála (Tanúk) volt.	Mt 16:21, Zsid 10:3-7; Zsid 1:5-8, Fil 2:6-11, Jn 1:1,14
A megváltás folyamat: a "Jézusi életeszmény" egyéni megvalósítása (unitáriusok), vagy az "Isten látható szervezetén" belüli aktív és hűséges szolgálat a feltétele (Tanúk).	Ef 2:1-10, Tit 3:4-5 1Pt 1:5-9

3. Gnosztikusok (pl. Arany Rózsakereszt Vallásközösség [Lectorium Rosicrucianum])

TANÍTÁSBELI SAJÁTOSSÁGOK	BIBLIAI KRITIKA
Titkos üdvözítő ismeretek (<i>gnózis</i>) birtokosai: ez antik görög filozófia, közel-keleti kultuszok, Jézus titkos tanításai (apokrif iratok), és modern ezoterikus irodalom keveréke.	Jn 18:20; Kol 2:3, 1Tim 6:20, 2Tim 4:4
Világképük dualista: a valóság kettészakadt, a világ eredetileg <i>egy</i> és tisztán <i>szellemi</i> volt, most szellemi + anyagvilág. Szellem és anyag, lélek és test szemben áll egymással. - Az Istenség személytelen szellem; a gonosz anyagvilágot teremtő gonosz isten nem lehet azonos az Istenséggel vagy a Krisztussal.	1Móz 1:31, 1Tim 4:4; Jn 1:14, 1Jn 1:1
A "Krisztus" olyan szellemiség, amely több vallásalapítóra is rászállt, nem csak Jézusra.	Jn 14:6 Csel 4:12 1Tim 2:5
Az Istenség távol van, közte és az anyagba süllyedt ember között hatalmas szellemi lények hierarchiája közvetít.	Csel 17:27-28 Róm 8:26,34, 1Tim 2:5, Kol 2:15
Az ember is eredetileg tisztán szellemi volt (most: szellem + test), csak lesüllyedt az anyagba, így a test (anyag) és a karma uralma alatt van (reinkarnációhit).	1Móz 1:26-31; Zsid 9:27
A vallási cél az emberi lény "transzformáció"-ja (átalakulása).	2Kor 3:17-18, Gal 5:22-25; Fil 3:20-21, 1Kor 15:51-57
A transzformációhoz vezető askétikus út: az "én" előlése, vegetarizmus.	Kol 2:8,20-23, 1Tim 4:4 1Kor 8:8; Jn 10:10

4. Spiritualisták (pl. Aranyhíd Baráti Kör, Univerzális Élet, Greber Kör, Bertha Dudde Kör, Jakob Lorber Kör, Új Egyház stb.)

TANÍTÁSBELI SAJÁTOSSÁGOK	BIBLIAI KRITIKA
A kinyilatkoztatás folytatódik, Isten ma is szól: eszköze XY médium.	1Tim 4:1
Isten végre elvezet a teljes igazságra, leleplezve mindazt, ami eddig titok volt.	Jn 16:12-13 lásd Úsz.! 5Móz 29:28
Az új kinyilatkoztatások tartalma: részletes ismeretek a látható világ és az ember teremtése előtti dolgokról; a lélek földi élet előtti múltjáról (lélekvándorlás); a lélek halál utáni útjáról; a túlvilág szerkezetéről, területeiről és lakóiról stb.	2Tim 3:14-17; 1Kor 4:6, Gal 1:6-9

5. Új hierarchiák (pl. Új Apostoli Egyház, Az Utolsó Napok Szentjeinek Jézus Krisztus Egyháza [Mormon Egyház])

TANÍTÁSBELI SAJÁTOSSÁGOK	BIBLIAI KRITIKA
Az egyházban már megtörtént "a nagy hitehagyás": el is vesztette a felhatalmazását.	Mt 16:18; 2Thessz 2:3-7
Az Úr a visszajövele előtt helyreállította egyházát: új apostolok, sőt a mormonoknál papok és próféták vannak, akik ugyanazzal a felhatalmazással rendelkeznek, mint az első apostolok vagy ószövetségi próféták és papok.	Csel 1:21-26, Gal 1:1, Jel 21:14; Ef 2:20-21; Zsid 7:11-12,22-24
Felhatalmazásukkal közvetítenek Isten és ember között, folyamatos szóbeli kinyilatkoztatást adnak (új apostolok), sőt új írott kinyilatkoztatást, szentírást (mormonok), egyedül ők szolgáltatnak ki "érvényes" szentségeket. Felhatalmazásuk végső soron az üdvbizonyosság garanciája.	1Tim 2:5-6; 2Tim 3:14-17; Ef 2:8-10
Az üdvözülés (átlépés a pokolból a paradicsomba) felhatalmazásuk és helyettesítő szertartások révén még a halottak lelkei számára is elérhető.	Zsid 9:27; Lk 16:26

6. Törvényeskedők

A törvényeskedés nem csak tévtanokat valló, hanem egészséges hitvallású felekezetekben is előfordulhat.

TANÍTÁSBELI SAJÁTOSSÁGOK	BIBLIAI KRITIKA
Többnyire alapjaiban keresztény megújulási, megszentelődési mozgalmak, de a megigazulás és megszentelődés tanát keverik. Ugyanakkor sajátásaik az egészséges hitvallású gyülekezetekben is megjelenhetnek, hiszen elsősorban mentalitásbeli problémáról van szó.	[megigazulás: az Isten előtti helyzet megváltozása, a Krisztusba vetett hit alapján; megszentelődés: Isten átfőrtmáló munkája és az annak való engedelmesség, az újjászületés alapján]
A hívők gondolkodásában már nem <i>egyedül Krisztus</i> az, aki igazolja őket Isten előtt. Ehelyett úgy érzik, hogy Isten, mások és önmaguk előtt is elfogadhatóvá kell tenniük magukat. Ezt pedig mindig valamilyen mások által is látható módon próbálják elérni.	1Kor 1:30-31 Ef 2:1-10, Tit 3:4-5
Rendszerint olyan külsődleges dolgokba kapaszkodnak, amelyekről az Írás nem ad konkrét előírást, de amelyek <i>láthatóan</i> igazolják, hogy igyekeznek. Ilyen igazoló jel lehet a sok prédikálás, a keresztesítés vagy az úrvacsora egy bizonyos módja, egy jelajándék birtoklása, egyes törvények megtartása, egy bizonyos öltözködési mód, a tévézés, a tánc, a húsevés, sörivás stb. teljes elvetése, vagy éppen mindennek a kötelezően "szabad" művelése stb.	Róm 14. fejezet, 1Kor 8. fejezet
Ez öntudatlanul is önigazultsághoz vezet: ők képviselik a jobb, a szellemibb, a biblia-hűbb kereszténységet – de mindig érezhetően <i>másokhoz</i> képest.	Fil 2:3, 1Kor 4:6-7
A sajátosság egy idő után a közösségvállalás feltételévé válik: aki ezt vagy azt nem így vagy úgy csinálja, illetve hiszi, az nem lehet "igazi" keresztény. Kialakul az ellitdat: a "legjobb", sőt idővel az "egyedül üdvözítő" gyülekezet.	1Jn 2:29, Mt 7:18; Jn 17:21, Ef 4:1-6
Az elvárt szabályok, teljesítmények, szellemi élmények, karizmák stb. nagyfokú megfelelési kényszerben tartják a hívőket. Azt hiszik, ha eleget tesznek vezetőik elvárásainak, Istennek is eleget tettek, de ha ez nem sikerül, Isten sem fogadja el őket.	Mt 11:28-30